

Constitutioneel Hof: 'Duitse tbs ongrondwettelijk'

Duitsland moet tbs'ers vrijlaten en schadeloos stellen

[Achtergrond](#) - 4 mei 2011 - Auteur: Marja Verburg

De hoogste Duitse rechtbank heeft de Duitse tbs-maatregel vanmorgen ongrondwettelijk verklaard. Dat heeft verstrekkende gevolgen: een aantal zware misdadigers moet worden vrijgelaten en het gaat veel geld kosten om hen te bewaken en schadeloos te stellen. Ook moet Duitsland een nieuwe tbs-regeling maken.

Duitsland maakt te weinig onderscheid tussen gevangenisstraf en tbs. Dit oordeel heeft het Europese Hof voor de Rechten van de Mens sinds eind 2009 verschillende keren bekrachtigd. Dat was aanleiding voor vier veroordeelde gevangenen om een klacht tegen hun tbs in te dienen bij het Constitutionele Hof in Karlsruhe.

'Sicherheitsverwahrung'

Gevangenisstraf dient als boete voor begane misdaden, de Duitse *Sicherheitsverwahrung* als preventieve maatregel om de bevolking voor zware misdaden te beschermen. Maar in de praktijk zitten tbs'ers in Duitsland vaak vast in dezelfde gevangenis als waar misdadigers hun straf uitzitten. Ook krijgen veroordeelde gevangenen soms na het uitzitten van hun straf alsnog tbs opgelegd, of wordt tbs onrechtmatig verlengd. Dat is in strijd met de mensenrechten, aldus het Europese Hof van de Rechten van de Mens.

Het Duitse Constitutionele Hof verklaarde de Duitse tbs-maatregel vanmorgen in strijd met het grondrecht op vrijheid. Alle Duitse tbs-voorschriften zijn ongeldig, aldus Karlsruhe. Dat is een verrassende uitspraak. Eerder leek het erop dat de Duitse rechters het systeem gedeeltelijk intact zouden laten. De wetgever heeft tot juni 2013 de tijd om een nieuwe regeling te maken.

Zware criminelen

In de tussentijd gelden overgangsmaatregelen. Om de bescherming van de bevolking te garanderen, hoeven de allergevaarlijkste misdadigers niet te worden vrijgelaten, oordeelt het Constitutionele Hof. Maar een deel van de rond 500 zware criminelen met tbs die nu nog vastzitten, komt binnenkort alsnog vrij. Dat wordt een dure aangelegenheid. De politie moet hen 24 uur per dag bewaken en

sommige tbs'ers hebben al een schadevergoeding toegezegd gekregen, aldus nieuwssite heute.de. De afgelopen maanden zijn op grond van de uitspraak van het Mensenrechtenhof al zo'n 35 tbs'ers vrijgelaten, schrijft Der Spiegel.

Tot 1998 mocht de Duitse justitie maximaal 10 jaar tbs opleggen. In dat jaar werd deze limiet opgeheven en gold de tbs-verlenging met terugwerkende kracht ook voor mensen die voor 1998 waren veroordeeld. Sinds 2002 mocht tbs voorwaardelijk worden opgelegd en sinds 2004 mochten ook mensen die al veroordeeld waren en vastzaten tbs krijgen als ze gevaarlijker bleken dan was aangenomen. De afgelopen 10 jaar is het aantal mensen dat in *Sicherheitsverwahrung* komt, verdubbeld, aldus Der Spiegel.

Een belangrijk verschil tussen de Duitse *Sicherheitsverwahrung* en de Nederlandse tbs lijkt in ieder geval in theorie dat de eerste dient als bescherming van de burger tegen zware misdaden en de tweede als uitgangspunt heeft het mogelijke herstel van de veroordeelde.

Dit is een artikel gedownload via [duitslandinstituut.nl](https://www.duitslandinstituut.nl).

Artikel:

<https://www.duitslandinstituut.nl/artikel/285/constitutioneel-hof-duitse-tbs-ongrondwettelijk>